

Zienswijze ANWB op Besluit Vrijstelling rijbewijs C

Consultatie november 2024

De ANWB volgt de Europese en nationale ontwikkelingen op gebied van duurzame voertuigen en de rijbewijsrichtlijn nauwlettend, vanwege de impact die dit voor onze leden kan hebben. Tegen deze achtergrond geven wij onze zienswijze op het conceptbesluit omtrent de vrijstelling van het rijbewijs C. De ANWB is een belangenorganisatie met meer dan 5 miljoen leden. Onze focus ligt op veiligheid, bereikbaarheid en duurzaamheid op de weg. Het is belangrijk dat regelgeving rondom rijbewijzen bijdraagt aan de veiligheid van alle weggebruikers, de werkbaarheid voor beroepschauffeurs en particulieren, en de verduurzaming van mobiliteit in Nederland. Wij begrijpen dat er bij de overheid behoefte bestaat aan maatwerk voor specifieke voertuigcategorieën en omstandigheden, maar willen benadrukken dat veiligheid en duidelijkheid in de regelgeving hierbij voorop moeten staan.

Veiligheidsaspecten

De ANWB staat voorop als het gaat om verkeersveiligheid. Bij vrijstellingen van het rijbewijs C zijn er enkele belangrijke aandachtspunten die in overweging genomen moeten worden:

- *Zware voertuigen in woonwijken*
Vooral in het kader van de koeriersdiensten maken wij ons zorgen over een mogelijke verdere toename van massa van bestelbussen die vaak met hoge snelheid door woonwijken rijden om pakketjes te bezorgen. De risico's voor de verkeersveiligheid van met name kwetsbare weggebruikers zijn evident. De betreffende mazen in de EU wetgeving die hier aan ten grondslag liggen, lichten we in de volgende paragraaf toe.
- *Verschillen in voertuigbeheersing*
Voertuigen in de categorie waarvoor vrijstelling wordt voorgesteld, vereisen andere vaardigheden dan reguliere personenvoertuigen. Deze verschillen in voertuigcontrole kunnen tot gevaarlijke situaties leiden als bestuurders niet specifiek voor deze voertuigcategorie zijn opgeleid. Denk hierbij niet alleen aan de beroepschauffeurs, maar ook aan de verhuursector waarin particulieren grote bestelbussen huren voor b.v. een verhuizing. Wij raden aan om te onderzoeken of aanvullende eisen, zoals een verkorte cursus of aanvullende toetsing, kunnen bijdragen aan een veilige toepassing van deze vrijstellingen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen in de vorm van een beperkte training gericht op voertuigbeheersing en specifieke veiligheidsaspecten

voor bestuurders van deze voertuigen. Dit is in lijn met het nu lopende streven naar het convenant tussen bedrijfsleven en overheid over een dergelijke training, die vooralsnog niet wettelijk vastgelegd kan worden.

Milieu en duurzaamheid

Een belangrijke pijler van de ANWB is duurzaamheid. Wij moedigen het gebruik van schonere voertuigen en brandstoffen aan. Wanneer er vrijstellingen voor het rijbewijs C worden overwogen, is het van belang te onderzoeken in hoeverre deze bijdragen aan of juist afbreuk doen aan de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid.

- *Oneigenlijk gebruik vrijstelling*

Onze grootste zorg komt voort uit de interpretatieruimte die aanwezig is in de definitie van duurzame voertuigen in EU Richtlijn 96/53/EG:

‘— „alternatieve brandstoffen”: brandstoffen of energiebronnen die, op zijn minst gedeeltelijk, dienen als vervanging van fossiele oliebronnen in de energievoorziening voor vervoer en ertoe kunnen bijdragen dat de energievoorziening koolstofvrij wordt en de milieuprestaties van de wegvervoersector beter worden. Deze omvatten:

- *elektriciteit die wordt verbruikt in alle soorten elektrische voertuigen;*
- *waterstof;*
- *aardgas, met inbegrip van biomethaan, in gasvorm (Compressed Natural Gas — CNG) en in vloeibare vorm (Liquefied Natural Gas — LNG);*
- *vloeibaar petroleumgas (Liquefied Petroleum Gas — LPG);*
- *mechanische energie uit een opslagsysteem aan boord/bronnen aan boord, met inbegrip van afvalwarmte’*

Elke kilo lading telt binnen de transportsector. Een paar honderd kilo extra goederen mogen vervoeren zou een sterke stimulans voor exploitanten zijn om de mazen in de wet te benutten. Zo zou misschien zelfs al een auto die met verbrandingsmotor op E10 of B7 rijdt, als duurzaam voertuig in dit kader kunnen worden gezien. Die brandstoffen dragen immers óók bij aan het deels vervangen van fossiel door duurzamer opties (de ethanol of FAME in de benzine of diesel). En hiermee kunnen ze op papier bijdragen aan een koolstofvrije energievoorziening. Sowieso vallen volgens EU Richtlijn 96/53/EG ook CNG, LNG en LPG onder de vrijstelling. Een dergelijke gasinstallatie weegt veel minder dan echt nieuwe aandrijvingstechnieken zoals BEV (Battery Electric Vehicles) en waterstof. Een gasconversie maakt een voertuig maar c.a. 250 kg zwaarder en dus zou er zo’n 500 kg extra beladingsgewicht te winnen zijn. Onze zorgen over de hieraan gerelateerde verkeersveiligheidseffecten staan bovengenoemd.

Deze zorg kan echter, als wij het goed begrijpen, worden weggenomen door de bepalingen in de Nota van Toelichting AmvB:

‘De mogelijkheid tot overschrijding van 3.500 kg die met de hiervoor aangehaalde wijziging van de Derde rijbewijsrichtlijn wordt geboden, geldt slechts op voorwaarde dat de bijkomend toegestane massa uitsluitend toe te schrijven is aan de grotere massa van het alternatieve aandrijfsysteem in vergelijking met de massa van het aandrijfsysteem van een voertuig met dezelfde afmetingen met een verbrandingsmotor. In samenhang hiermee is bepaald dat het laadvermogen (de hoeveelheid lading die kan worden meegenomen binnen de maximaal toegestane massa) niet wordt verhoogd ten opzichte van een equivalent voertuig zoals hierboven omschreven.’

Het lijkt ons goed om deze voorwaarde prominenter in het besluit te vermelden, om verkeerde beeldvorming te voorkomen.

Duidelijkheid in regelgeving

Het is van belang dat de regelgeving rondom rijbewijsvrijstellingen duidelijk en eenvoudig te begrijpen is voor zowel de beroepschauffeurs, particulieren als de handhavende instanties. Onduidelijkheid kan leiden tot handhavingsproblemen en ongewilde overtredingen door weggebruikers die niet bekend zijn met de specifieke regels. De ANWB verzoekt om duidelijke communicatie en voorlichting naar het brede publiek omtrent de vrijstellingen. Het is qua inhoud belangrijk dat de geldende opties en voorwaarden duidelijk gecommuniceerd wordt naar de transportsector en andere belanghebbenden. Wij stellen voor om enkele concrete voorbeelden op te nemen hoe e.e.a. in de praktijk werkt in relatie tot het toegestane laadvermogen. Met name dus bij duurzame brandstof(-toevoegingen) en de conversie naar aandrijving op gas.

Conclusie

De ANWB waardeert de mogelijkheid tot consultatie over het besluit vrijstelling rijbewijs C en benadrukt dat verkeersveiligheid, duurzaamheid en duidelijkheid in regelgeving de belangrijkste speerpunten moeten zijn bij het nemen van een dergelijk besluit. Los hiervan adviseren wij om extra veiligheidsmaatregelen in te bouwen, zoals aanvullende trainingen voor bestuurders, en prioriteit te geven aan duurzame voertuigen. Daarnaast moet er veel aandacht zijn voor de communicatie richting bestuurders, bedrijfsleven en handhavingsinstanties.

Wij staan uiteraard open voor verdere toelichting of overleg over deze punten en hopen dat onze zienswijze bijdraagt aan een weloverwogen besluit.